

بررسی ویژگی‌های معنایی دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی براساس نظریه تصویرگونگی

طاهره افشار (استادیار گروه زبان‌شناسی دانشگاه ایلام، ایلام، ایران) (نویسنده مسئول)،
علی روحی (کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی دانشگاه ایلام، ایلام، ایران)

صص: ۳۲-۱

چکیده

یکی از اساسی‌ترین بخش‌های زبان‌شناسی، صرف است که به مطالعه ساختمان واژه و تغییرات آن می‌پردازد. فرایند دوگان‌سازی یکی از فرایندهای صرفی زیاست، که در اکثر زبان‌های شناخته‌شده، الگویی برای تولید واژه جدید محسوب می‌شود. این پژوهش قصد دارد گویش لری دهلرانی را از منظر دوگان‌ساخت بر مبنای نظریه تصویرگونگی مورد بررسی قرار دهد. تصویرگونگی در این پژوهش با بهره‌گیری از مدل ریگر (۱۹۹۸) از بُعد معنایی بررسی شده است. این پژوهش با استفاده از روش کتابخانه‌ای-توصیفی و میدانی صورت گرفت. در روش میدانی با استفاده از مصاحبه و مشاهده، اطلاعات مورد نظر جمع‌آوری شدند. طبقه‌بندی معنایی دوگان‌ساخت‌ها که در گویش لری دهلرانی بالغ بر ۲۳۴ مورد، بود در جداولی مجزا، انجام و فراوانی آن‌ها تعیین گشت. طبقه‌بندی معنایی به تفکیک براساس مفاهیم جمع، تکرار، کودک، گسترش، شدت، تداوم، دلبستگی، کوچک، ناهمگونی، آشفتگی، کمال، تحقیر و تضعیف و مفاهیم پرکاربرد دیگری چون کاهش، افزایش و توزیع، انجام گردید و در پایان، اطلاعات جمع‌آوری‌شده، مورد تجزیه و تحلیل واقع شد تا بدین ترتیب ویژگی‌های معنایی دوگان‌ساخت، در گویش لری دهلرانی به‌عنوان یکی از گویش‌های جنوب غرب ایران در چارچوب نظریه تصویرگونگی مورد بررسی قرار گیرد. نتایج بررسی‌ها نشان داد که در گویش لری دهلرانی به استثنای مواردی که دوگان‌ساخت علامت "جمع" محسوب می‌گردد، انواع دوگان‌ساخت‌های تصویری وجود

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۲۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۲۰

۱. t.afshar@ilam.ac.ir ۲. fr.digilib@gmail.com

پست الکترونیکی:

دارد، ولی میزان فراوانی انواع دوگان‌ساخت در این گویش یکسان نمی‌باشند. بدین ترتیب که مفهوم افزایش با فراوانی ۵۱ مورد و مفاهیم کوچک و تحقیر هر کدام با فراوانی ۲ مورد به ترتیب بیشترین و کمترین میزان کاربرد را به خود اختصاص دادند.

کلیدواژه‌ها: دوگان‌ساخت، تصویرگونگی، تکرار، پایه، گویش لری دهلرانی

۱. مقدمه

صرف یکی از حوزه‌های اصلی و عمده دستور زبان است که با ساختار کلمات سروکار دارد. دوگان‌سازی^۱ در حوزه صرف یکی از فرایندهای واژه‌سازی محسوب می‌شود. در دوگان‌ساخت‌ها، بخش اصلی که ویژگی‌های جزء مکرر را مشخص می‌سازد، پایه می‌باشد. جزء مکرر به صورت ناقص یا کامل به پایه افزوده گردیده و واژه دوگان‌ساخت را پدید می‌آورد. فرایند دوگان‌سازی می‌تواند هم‌معنی و هم‌مقوله پایه را تغییر دهد. تحقیقاتی که در مورد ویژگی‌های معنایی دوگان صورت گرفته است نشان می‌دهد که ارتباط نزدیکی بین دوگان‌ساخت‌ها و معانی فزونی، شدت، تداوم، تکرار، توزیع، جمع، پراکندگی،... وجود دارد. بسیاری از صاحب‌نظران حوزه دوگان‌سازی، عقیده دارند بین فرایند دوگان‌سازی و اصل تصویرگونگی^۲ رابطه مستقیم وجود دارد، به گونه‌ای که تفکیک این دو از هم ناممکن به نظر می‌رسد بدین معنا که بین صورت دوگان‌ساخت و معنای آن نوعی رابطه تصویرگونه قائل‌اند. در این رابطه در این پژوهش، ویژگی‌های معنایی دوگان‌سازی در گویش لری دهلرانی، با بهره گرفتن از طبقه‌بندی معنایی مدل ریگر^۳ (۱۹۹۸) در چارچوب نظریه تصویرگونگی، تحلیل و تبیین گردیده‌است.

در تقسیم‌بندی جهانی زبان‌ها، زبان لری در شاخه زبان‌های هندوایرانی قرار می‌گیرد که آن شاخه هم، خود عضو شاخه زبان‌های هندواروپایی محسوب می‌گردد. در نمایی نزدیک‌تر، زبان لری شاخه‌ای از زبان‌های ایرانی جنوب و جنوب‌غربی است که دنباله زبان‌های فارسی میانه و فارسی باستان به حساب می‌آید. این زبان همانند سایر زبان‌ها و گویش‌های ایرانی مانند فارسی

^۱ reduplication

^۲ theory of iconicity

^۳ Regier

نو، بلوچی، گیلکی، کردی و غیره از زبان فارسی میانه جدا شده است. گویش لری دهلرانی یکی از گویش‌های زبان لری می‌باشد که از شاخه غربی زبان‌های ایرانی و سپس شاخه جنوب‌غربی زبان‌های ایران نشأت گرفته است. این گویش با گویش‌های لری شوهانی، لری آبدانانی، لری دره‌شهری استان ایلام و لری پلدختری، لری اندیمشکی، لری خرم‌آبادی و بخش‌هایی از شهرستان دورود در استان لرستان شباهت بسیار زیادی دارد که هرکدام از آن‌ها دارای لهجه‌های مختص به خود می‌باشد (علیرضایی، ۱۳۹۷: ۱۲).

۱-۱. پرسش‌های پژوهش

- ۱- آیا فرایند ساخت‌واژی دوگان‌سازی در گویش لری دهلرانی وجود دارد؟
- ۲- دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی با استفاده از ویژگی همگانی تصویرگونگی چه نوع مفاهیمی را بدست می‌دهند؟
- ۳- فراوانی کدامیک از انواع مفاهیم بیشتر است و میزان آن چقدر می‌باشد؟

۳. چارچوب نظری

هاسپلمات^۴ (۲۰۰۲) دوگان‌سازی را فرایندی صرفی می‌داند که طی آن پایه یا بخشی از آن تکرار می‌شود. به عبارت دیگر، دوگان‌ساخت، تکرار تمام یا تعدادی از عناصر پایه برای دستیابی به برخی هدف‌های صرفی است. در این فرایند، پایه تعیین‌کننده تمام یا بخشی از عناصر افزوده شده است. کاتامبا (۱۹۹۳)، دوگان‌سازی را به یک وندافزایی می‌داند که در قالب یک تکواژ به شکل (اسکلت همخوان-واکه) به ستاک کلمه می‌چسبد. اسپنسر (۱۹۹۱) دوگان‌سازی را فرایندی ساخت‌واژی افزایشی می‌داند که جزئی از پایه یا کل پایه تکرار شده و به سمت راست، چپ یا وسط پایه افزوده می‌گردد.

بطور کلی دوگان‌سازی را می‌توان به دو نوع تقسیم کرد: دوگان‌سازی ناقص^۵ و دوگان‌سازی کامل^۶. در دوگان‌سازی ناقص تعدادی از عناصر، تکرار می‌گردند و در دوگان‌سازی کامل تمام عناصر پایه عیناً تکرار می‌گردد. تحقیقاتی که در مورد ویژگی‌های

۴ Haspelmath

۵ partial reduplication

۶ full reduplication

معنایی دوگان‌سازی صورت گرفته است نشان می‌دهد که ارتباط نزدیکی بین دوگان‌ساخت‌ها و مفاهیم جمع، تکرار، کودک، گسترش/پراکندگی، شدت، تداوم، دلبستگی، کوچک، ناهمگونی، آشفتگی، کمال/تمامیت، تحقیر و تضعیف وجود دارد. در دوگان‌ساخت‌ها، بخش اصلی که ویژگی‌های جزء مکرر را مشخص می‌سازد، پایه می‌باشد و معمولاً از مقوله‌های مختلفی همچون اسم، صفت، قید، نام‌آوا، صوت، فعل (امر)، گروه و جمله می‌باشد. جزء مکرر به صورت ناقص یا کامل به پایه افزوده گردیده و واژه دوگان‌ساخت را پدید می‌آورد. فرایند دوگان‌سازی می‌تواند هم معنی و هم مقوله پایه را تغییر دهد. بسیاری از صاحب‌نظران در بحث دوگان‌سازی، بر این باورند که اصل تصویرگونگی، عامل و انگیزه ذاتی شکل‌گیری دوگان‌ساخت می‌باشد. تصویرگونگی دوگان‌ساخت، نمایانگر همسانی و تشابه بین صورت دوگان‌ساخت و معنای آن، از یک طرف و رابطه مشابهت بین پایه و جزء مکرر واژه دوگان‌ساخت، از طرف دیگر، می‌باشد و بین دو طرف این رابطه، همستگی کاملی وجود دارد.

۲-۱. تصویرگونگی و گسترش معنایی دوگان‌ساخت‌ها در مدل ریگر

عامل و انگیزه اصلی در شکل‌گیری تئوری ریگر، تضادی است که در دسته‌ای از دوگان‌ساخت‌ها بین مفاهیم القائی آن دوگان‌ساخت‌ها و اصل تصویرگونگی وجود دارد. به عنوان مثال مفاهیمی چون جمع، تکرار، شدت، تداوم، کمال و تمامیت^۷، موافق و همسو با تصویرگونگی کمیت حاصل می‌شوند؛ اما در مقابل، دسته دیگر از دوگان‌ساخت‌ها وجود دارند که معانی و مفاهیمی چون تضعیف^۸، تقلیل، تخفیف، تحقیر و بی‌نظمی را القاء می‌کنند که در تضاد با اصل تصویرگونگی کمیت عمل می‌کنند. در این جاست که ریگر (۱۹۹۸) برای توجیه و تبیین این مسئله، یعنی مفاهیم ظاهراً متناقض با اصل تصویرگونگی، مدل خویش را براساس اصول تصویرگونگی و گسترش معنایی^۹ طراحی می‌کند. وی در مدل خود به تحلیل معنایی دوگان‌ساخت‌ها پرداخته و آن‌ها را بر مبنای مقوله‌های معنایی عام طبقه‌بندی می‌کند و به توجیه و تبیین مفاهیم ظاهراً متناقض با اصل تصویرگونگی، می‌پردازد. وی فرایند دوگان‌سازی را از بُعد صوری-معنایی بررسی کرده و آن را محصول عملکرد دو عامل تصویرگونگی و گسترش

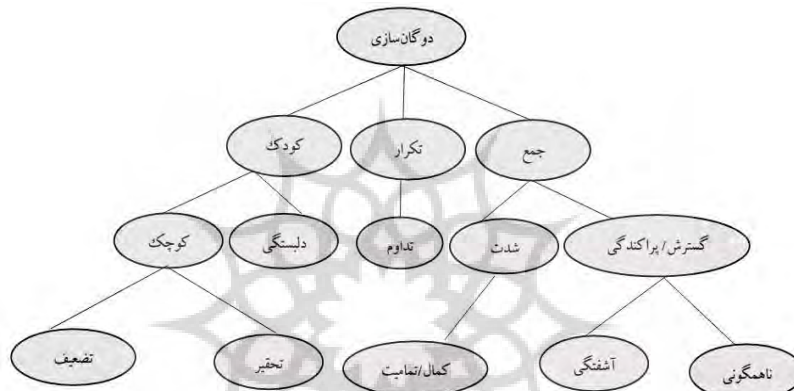
^۷completion

^۸attenuation

^۹semantic Extension

معنایی محسوب می‌کند. ریگر در بین مفاهیمی که فرایند دوگان‌سازی آن‌ها را القاء می‌کند، روی سه مفهوم تکرار، جمع و کودک تمرکز می‌کند و آن‌ها را مایه‌های اصلی دوگان‌سازی معرفی می‌کند بطوری‌که که دیگر مفاهیم و معانی که از دوگان‌ساخت‌ها به دست می‌آید را حاصل گسترش معنایی این سه مفهوم اصلی می‌داند.

وی این مفاهیم دست دوم که در ارتباط با دوگان‌ساخت، شکل می‌گیرند را مطابق مدل خود، این گونه نمایش می‌دهد:

نمودار ۳-۵- مدل ریگر (۱۹۹۸) عملکرد مشترک تصویرگونگی و گسترش معنایی

همان‌طور که در مدل ریگر دیده می‌شود، مفاهیمی که از بسط معنایی سه مفهوم اساسی جمع، تکرار و کودک، از دوگان‌ساخت‌ها حاصل می‌شوند، به صورت طبقاتی و سلسله مراتبی از یکدیگر افاده می‌شوند. در این مدل جمع، تکرار و کودک، مفاهیم زیربنایی و رده اول دوگان‌ساخت‌ها و مفاهیم شدت، گسترش، پراکندگی، تداوم، کوچکی و دلستگی^۱ به عنوان مفاهیم ثانویه هستند و ناهمگونی، آشفتگی، کمال، تضعیف و تحقیر، مفاهیم رده سوم در ارتباط با دوگان‌ساخت‌ها محسوب می‌شوند. اصل تصویرگونگی، تبیین‌گر ارتباط بدیهی و مستقیم بین دوگان‌ساخت و مفاهیمی مانند کودک، تکرار، جمع، شدت و تداوم است و وی

۱ smallness

۲ affection

۳ non-conformity

۴ lack of control

چنین ارتباط معنایی را کاملاً منطقی، بدیهی و تصویرگونه می‌داند که نیازی به اثبات ندارد. ریگر، مفهوم کودک را در ردیف مفاهیم اولیه و اصلی در ارتباط با دوگان‌ساخت‌ها قرار می‌دهد و در توجیه ادعای خود به این نکته اشاره می‌کند که در بیشتر زبان‌های دنیا، سخنوران جهت ارتباط برقرار کردن با کودکان از ساخت‌های دوگانه استفاده می‌کنند و ادله دیگر ریگر، استفاده خود کودکان از دوگان‌ساخت‌ها در مراحل ابتدایی فراگیری زبان است. او روی آوردن کودکان به ساخت‌های دوگانه جهت برقراری ارتباط و همچنین قابل فهم بودن گویش دوگان‌ساختی کودکان را نشان از طبیعی بودن و تصویرگونگی آن می‌داند؛ اصل بسط معنایی نیز، مفاهیم القائی غیر بدیهی که به ظاهر با اصل تصویرگونگی کمیت در فرایند دوگان‌سازی، متناقض است؛ همچون تحقیر، تضعیف و کاهش و بی‌نظمی که دارای رابطه‌ی تصویرگونه با دوگان‌ساخت خود نمی‌باشند، را توجیه و تبیین می‌کند. ریگر عملکرد مشترک و توأمان تصویرگونگی و بسط معنایی را عامل گسترش قلمرو معنایی دوگان‌ساخت‌ها می‌داند و معتقد است، یک دوگان‌ساخت علاوه بر مفهوم القائی بلافصل خود می‌تواند با مفهوم دومی که دارای حوزه مشترک معنایی با مفهوم اولی است، ارتباط برقرار کند و موجب بسط معنایی خود شود. این اتفاق می‌تواند با پیوندهای معنایی تازه، به صورت زنجیره‌ای گسترش بیشتری پیدا کند. (لیکاف، ۱۹۹۳: ۲۲۸)

۳. پیشینه پژوهش

در حوزه دوگان‌سازی، پژوهش‌های مختلفی صورت گرفته است که در این قسمت به برخی از آنها اشاره می‌شود.

زاهدی (۱۳۸۶) در مقاله‌ای، فرایند مضاعف‌سازی را در گویش اورامی (هورامی) بررسی کرده است. زاهدی تکرار یا مضاعف‌سازی را فرایندی می‌داند که طی آن صورت یک تکواژ - معمولاً صورت ستاک - تغییر پیدا کرده و همزمان عنصری معنایی به آن افزوده می‌گردد و آن را به مضاعف‌سازی کامل و مضاعف‌سازی ناقص تقسیم‌بندی می‌کند. وی فرایند

مضاعف‌سازی در مقولات فعل، اسم و صفت در زبان اورامی را مورد توجه و بررسی قرار داده است.

راسخ مهند (۱۳۸۸) در پژوهش خود از حیث رده‌شناختی به بررسی معنایی تکرار در زبان فارسی پرداخته است. وی ابتدا فرایند تکرار در مقولات اسم، فعل، صفت و قید را بررسی می‌کند و نتیجه می‌گیرد که در حدوداً نیمی از ساخت‌های مکرر تغییر مقوله اتفاق می‌افتد. سپس بر مبنای دیدگاه موراپچیک^۶ (۱۹۷۸)، کاجیتاکی^۷ (۲۰۰۵) و رژییه^۸ (۱۹۹۸) به بررسی معنای تکرار در طبقات مفهومی افزایش کمیت، کاهش کمیت، افزایش شدت و کاهش شدت به عنوان برون‌داد ساخت‌های مکرر یا دوگان‌ساخت‌ها می‌پردازد. او پس از تحلیل داده‌های جامعه آماری خود نتیجه می‌گیرد که در ساخت‌های مکرر در زبان فارسی تکرار اسم دارای بیشترین تعداد و تکرار قید و فعل از کمترین تعداد برخوردار بودند.

وفایی و آلبوغیش (۱۳۸۹) روش «تکرار» در ساخت واژه در زبان فارسی را بررسی نموده‌اند. آن‌ها در مقاله خود «تکرار» را از حیث زبان‌شناختی و دستوری و نه در معنای ادبی آن مطرح نموده‌اند و اظهار داشته‌اند فرایند تکرار به‌عنوان یکی از فرایندهای واژه‌سازی در زبان فارسی مورد اقبال پژوهش‌ها واقع نشده و بیشتر از بُعد معنی‌شناسی به آن پرداخته شده است. آن‌ها در این پژوهش برخلاف عقیده غالب که «تکرار» را اکثراً در گروه قیدی قابل بررسی می‌دانستند به این نتیجه رسیدند که تکرار در مقوله‌هایی مانند گروه اسمی، گروه صفتی، گروه فعلی و گروه حرف اضافه‌ای نیز قابل بررسی می‌باشند.

محمودی بختیاری و ذوالفقاری کندری (۱۳۹۳) در مقاله‌ای تحت عنوان «دوگان‌سازی کامل در زبان فارسی» در این زبان فرایند دوگان‌سازی کامل را به شکل پیکره بنیاد مورد تحقیق و بررسی قرار دادند. داده‌ها و نمودارهای پژوهش آن‌ها نشان داد که فرایند دوگان‌سازی در زبان فارسی زیابست و غالباً برون‌داد آن مقوله قید می‌باشد. طبق این اظهارنظر نتیجه‌گیری آن‌ها دقیقاً عکس نتیجه‌گیری راسخ مهند (۱۳۸۸) است که برون‌داد قیدی دوگان‌ساخت را در اقلیت می‌داند. در حوزه معنا، آن‌ها اغلب دوگان‌ساخت‌ها را دارای معناهای جدید و خاص

۱Moravcsik

۱Kajitani

۱Rojie

می‌دانند و در این خصوص اصوات را که در بیشتر موارد فاقد معنی می‌باشند، استثنا می‌دانند. نکته دیگری که در این پژوهش وجود دارد این است که هم عناصر معنادار و هم عناصر بی‌معنا می‌توانند در ساخت و شکل‌گیری دوگان‌ساخت‌ها شرکت کنند و برون‌داد معنایی داشته باشند.

ارسلان گلفام و همکاران (۱۳۹۰) دوگان‌ساخت‌های فارسی را در چارچوب نظریه تصویرگونگی به طور عام و اصل تصویرگونگی کمیت به طور خاص بررسی کرده‌اند. آنها تاکید می‌کنند که دوگان‌ساخت‌ها در اغلب زبان‌ها، دارای ارتباط این با معانی/ مفاهیمی همچون فزونی، کثرت، شدت، تداوم، تکرار، کمال، تمامیت، توزیع ... است.

سلندری رابری و همکاران (۱۳۹۵) در جستاری تحت عنوان «تکرار به مثابه دوگان‌سازی صرفی» نشان دادند که دوگان‌ساخت‌ها محدود به کپی‌برداری واجی نمی‌باشند، بلکه حوزه صرفی - معنایی را نیز دربرمی‌گیرد. آنها در این پژوهش پی بردند دوگان‌ساخت‌هایی در زبان فارسی وجود دارند که توجیه و تبیین شکل‌گیری آنها صرفاً از طریق ملاحظات واجی امکان‌پذیر نیست و نکته جدید دیگر آن‌که، از دیدگاه معنی‌شناسی در نظریه دوگان‌سازی صرفی (هم‌سانی معنایی) باعث ترکیب دو واژه شده و موجب شکل‌گیری ساختاری معنادار می‌شود. نکته دیگری که آنها از همین دیدگاه دریافتند این است که در صورتی که هر دو جزء تشکیل‌دهنده دوگان‌ساخت، عناصری بی‌معنا باشند می‌توان آنها را دوگان‌ساخت‌هایی در نظر گرفت که دارای معانی اصطلاحی و یا استعاری هستند.

موراچیک (۱۹۷۸) دوگان‌ساخت‌ها را از منظر ویژگی‌های صوری و چگونگی ایجاد تنوع صوری مورد بررسی قرار داده و سپس به توصیف ویژگی‌های جهانی دوگان‌ساخت‌ها پرداخته است و در پایان از نظر معنایی نیز دوگان‌ساخت‌ها را تحلیل نموده است.

مارانتز^۹ (۱۹۸۲) دوگان‌سازی را از منظر نسخه‌برداری واجی مورد بررسی قرار داده است. وی دوگان‌سازی را نوعی وندافزایی در نظر گرفته است که در آن وند به صورت اسکلت همخوان - واکه به پایه افزوده می‌گردد. او سپس به تبیین نحوه نسخه‌برداری جزء دوگان از روی پایه می‌پردازد.

^۹Marantz

کاتامبا و استونهام (۲۰۰۶) از منظر صرفی دوگان‌سازی را مورد بررسی قرار داده و معتقدند که جزء مکرر در دوگان‌ساخت در خدمت برخی اهداف صرفی یا اشتقاقی است. آن‌ها دوگان‌ساخت را جهت انتقال مفاهیمی چون توزیع، جمع، تکرار، فعالیت‌های عادی، افزایش، شدت و تداوم در نظر گرفته‌اند.

هاوگن^۳ (۲۰۰۸) در کتاب خود مبحث «نحو دوگان‌سازی» از تراویس^۴ (۲۰۰۱) را مطرح نموده است. وی می‌نویسد؛ تراویس سه نوع دوگان‌ساخت را از هم مجزا می‌داند؛ دوگان‌ساخت آوایی، دوگان‌ساخت نحوی و دوگان‌ساخت متضاد، که هر کدام از آن‌ها تحت سازه نحوی خود تعیین و مشخص می‌شود. او از میان آن‌ها، دوگان‌ساخت آوایی و دوگان‌ساخت نحوی را مورد بررسی قرار داده است.

اینکلاس^۵ (۲۰۰۸) در پژوهشی به نام «نظریه دوگانه دوگان‌ساخت»، به بررسی تفاوت‌های اساسی نسخه‌برداری واجی و نسخه‌برداری واژی در دوگان‌سازی پرداخته است. وی نوشته است؛ مضاعف‌سازی واجی (یعنی نسخه‌برداری جهت هدف‌های واجی مانند فراهم کردن یک آغازه یا هسته برای یک سیلاب) یک نوع کپی‌برداری واجی یا همگون‌سازی است و مضاعف‌سازی واژی عبارت است از نسخه‌برداری یک جزء اصلی واژی که در صورت مورد نیاز می‌باشد و کارکرد آن، نشان‌دار کردن تغییر در معنی یا ساختن یک نوع پایه جدید.

کافمن^۶ (۲۰۱۵) مقاله خود تحت عنوان «دوگان‌ساخت؛ تک‌بودگی و نوآوری در زبان، اندیشه و فرهنگ را بازتاب می‌کند» را با نام‌گذاری یک ماهی عجیب با استفاده از شیوه دوگان‌ساخت به نام هوموهومونوکونوکوآپوا^۷، که دارای صداهای دوگان‌سازی شده است، شروع می‌کند و در ادامه، دوگان‌ساخت را از منظر نوع و کاربرد آن‌ها به شرح زیر تقسیم‌بندی می‌کند:

۱ Katamba

۲ Stonham

۳ Haugen

۴ Travis

۵ Inkelas

۶ Kauffman

۷ Humuhumunukunuku'apua'a

۱- دوگان‌ساخت کامل ۲- دوگان‌ساخت ناقص ۳- دوگان‌ساخت درگفتار کودک ۴- قافیه دوگان‌ساخت^۱ ۵- دوگان‌ساخت تصریفی ۶- دوگان‌ساخت در نام آوا^۲ ۷- تکرار نام (دوگان‌ساخت)^۳ ۸- shm-دوگان‌ساخت^۴: دوگان‌ساختی تفربرانگیز است که کنایه، طعنه و انتقاد شعری را با استفاده از پیشوند shm نشان می‌دهد.

و از نظر کاربرد دوگان‌ساخت‌ها را به شرح زیر تقسیم‌بندی می‌کند:

۱- جمع سازها^۵ ۲- زمان افعال ۳- شدت، تقویت، افزایش ۴- اختصاصی^۶ ۵- گوناگونی و جمعیت^۷ ۶- شباهت ۷- سرگرمی ۸- بی‌هدفی و سردرگمی ۹- عمل متقابل ۱۰- اظهارات در باره زندگی

در این مقاله به پیشینه‌هایی متنوع در بحث دوگان‌سازی جهت‌آشنایی بیشتر مخاطبین با جنبه‌های مختلف این فرایند جهانی ساختواژی اشاره گردید که در این میان، مقاله حاضر از باب طبقه‌بندی معنایی مفاهیمی که توسط ویژگی تصویرگونگی دوگان‌ساخت‌ها بدست داده می‌شوند، با پژوهش ارسالان گلفام و همکاران (۱۳۹۰) همراستا و همسو بوده و دارای استنتاجی تصدیقی در تصویرگونگی دوگان‌ساخت‌ها می‌باشد. منتهی مقاله حاضر به شیوه‌ای روشمند و آماری علاوه بر استنتاج تصدیقی عامل تصویرگونگی در القاء مفاهیم، به رده‌بندی آماری داده‌ها بر اساس فراوانی و به تبع، اهمیت کاربردی آن‌ها (دوگان‌ساخت‌ها) در گویش مذکور پرداخته است. همچنین مقاله حاضر در مورد اینکه هم عناصر معنادار و هم عناصر بی‌معنا می‌توانند در ساخت و شکل‌گیری دوگان‌ساخت‌ها شرکت کنند و همسانی معنایی باعث ترکیب دو واژه شده و موجب شکل‌گیری ساختاری معنادار می‌شود، با مطالعات پیشینه تحقیق هم‌سو است.

۱ Rhyming Reduplication

۲ Reduplication in Onomatopoeia

۳ Name Doubling (Reduplication)

۴ Shm- reduplication

۵ forming plurals

۶ specificity

۷ diversity and collectivity

۴. روش تحقیق

این پژوهش براساس روش کتابخانه‌ای- توصیفی، میدانی و موارد شاهد صورت گرفته است. محققین علاوه بر ششم زبانی، از جامعه آماری گویشوران زادبوم خود و از مقاله‌ها و کتاب‌های داخلی و خارجی بهره برده‌اند. در جمع‌آوری اطلاعات به روش کتابخانه‌ای، از همه اسناد چاپی و غیرچاپی مانند کتاب، لغت‌نامه، اینترنت و غیره با سطح دسترسی به کتابخانه‌های باز استفاده شده است. جهت تحقیقات میدانی یک تیم چند نفره کار تحقیق در نمونه آماری را انجام دادند. گروه تحقیق با استفاده از روش‌های مصاحبه و مشاهده، اطلاعات را جمع‌آوری نموده و به ثبت مشاهدات پرداختند. به این ترتیب نتایج مطالعات در ابزار مناسب شامل جدول و فرم ثبت، نگهداری و در پایان به طبقه‌بندی و بهره‌برداری از آن‌ها اقدام شده است. طبقه‌بندی معنایی دوگان‌ساخت‌ها که حدود ۲۳۴ مورد بودند با بهره‌جستن از نظر چندین متخصص در حوزه صرف، به تفکیک مفاهیم جمع، تکرار، کودک، گسترش/پراکندگی، شدت، تداوم، دلبستگی، کوچک، ناهمگونی، آشفتگی، تحقیر و تضعیف، افزایش، کاهش و توزیع، انجام شد و در قالب جداولی پنج‌ستونی شامل واژه‌های دوگان ساخت، آوانگاری، پایه/جزء اصلی، معنا و دوگان‌ساخت فارسی معادل، بررسی گردید و در آخر با استفاده از جداول آماری، فراوانی آنها تعیین و مورد تحلیل قرار گرفت.

۵. تحلیل معنایی دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی از منظر تصویرگونگی با بهره‌گرفتن از مدل ریگر (۱۹۹۸)

همان‌طور که گفته شد، در مدل ریگر (۱۹۹۸)، مفاهیم دوگان‌ساخت‌ها از بسط معانی سه مفهوم اساسی جمع، تکرار، کودک حاصل می‌شوند و به‌صورت طبقاتی و سلسله‌مراتبی از یکدیگر به‌دست می‌آیند. در این مدل جمع، تکرار و کودک مفاهیم زیربنائی و رده‌اولی دوگان‌ساخت‌ها و مفاهیم شدت، گسترش/پراکندگی، تداوم، کوچکی و دلبستگی به‌عنوان مفاهیم ثانویه هستند و ناهمگونی، آشفتگی، تحقیر، تضعیف، مفاهیم رده‌سوم در ارتباط با دوگان‌ساخت‌ها محسوب می‌شوند. ریگر مفاهیم رده‌دوم را حاصل بسط معنایی مفاهیم اولیه می‌داند و مفاهیم رده‌سوم را حاصل بسط معنایی مفاهیم رده‌دوم می‌داند.

۱-۵. مفاهیم اولیه

همان‌طور که در مقدمه توضیح داده شد، سه مفهوم جمع، تکرار و کودک مفاهیم اساسی دوگان‌ساخت‌ها محسوب می‌شوند، که سایر مفاهیم دوگان‌ساخت‌ها به‌صورت سلسله‌مراتبی از بسط معنایی این مفاهیم حاصل می‌شوند. با توجه به اینکه تحقیقات صورت‌گرفته در گویش لری دهلرانی نشان می‌دهد که در این گویش هیچ یک از دوگان‌ساخت‌ها، مفهوم جمع را به معنای اخص (دوگان‌ساخت به منزله علامت جمع باشد) به‌دست نمی‌هد، بنابراین، بحث در مورد مفاهیم اولیه را با مفهوم تکرار شروع نموده و به تشریح آن پرداخته می‌شود.

۱-۱-۵. تکرار

یکی از مفاهیم اولیه که از طریق دوگان‌ساخت به دست داده می‌شود، مفهوم تکرار است. با بررسی‌های به‌عمل‌آمده در گویش لری دهلرانی، مشخص گردید که تعداد قابل‌توجهی از واژگان دوگان‌ساخت در این گویش، مفهوم تکرار را القاء می‌کنند (جدول شماره ۱)

جدول ۱- دوگان‌ساخت‌های بیانگر معنای تکرار

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
رکورکو	fəko fəko	رکو	لرزان لرزان	لرزان لرزان
تریسک‌تریسک	tərisk tərisk	تریسک	سوسو زدن	سوسو

۱-۲-۵. کودک

از دیگر مفاهیم اساسی و اولیه در مدل توجهی ریگر در بحث دوگان‌ساخت‌ها، مفهوم "کودک" می‌باشد. در جدول شماره ۲، دوگان‌ساخت‌های دربرگیرنده مفهوم کودک در گویش لری دهلرانی، ارائه گردیده است.

جدول ۲، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم کودک

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
دی‌دی	dey dey	دی	کودک(دختر)	-
گه‌گه	ga ga	گه	کودک(پسر)	-

۲-۵. مفاهیم ثانویه

در مدلی که ریگر در راستای چگونگی ایجاد مفهوم‌های سلسله‌مراتبی، از دوگان‌ساخت‌ها تهیه نمود، مفاهیم ثانویه، حاصل گسترش مفاهیم اولیه می‌باشند که به‌وفور در زبان‌های متفاوت، توسط دوگان‌ساخت‌ها القاء می‌شوند. این مفاهیم شامل، گسترش / پراکندگی، شدت، تداوم، دلبستگی و کوچک می‌باشند. با کنکاش در گویش لری دهلرانی مشاهده گردید که این گویش، دارای دوگان‌ساخت‌هایی می‌باشند که تمام مفاهیم ثانویه مذکور را القاء می‌کنند.

۱-۲-۵. گسترش / پراکندگی

از نظر ریگر، گسترش / پراکندگی یک مفهوم ثانویه می‌باشد که به‌دنبال بسط معنایی مفهوم اولیه "جمع" حاصل می‌شود. (جدول شماره ۳).

جدول ۳- دوگان‌ساخت‌های بیانگر معنای پراکندگی / گسترش

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
گُلپ گُلپ	golap golap	گُلپ	جای‌جای	جای‌جای
گَلَم گَلَم	golam golam	گَلَم	جای‌جای	جای‌جای

۲-۲-۵. شدت

مطابق با مدل ریگر، "شدت" نیز یکی از مفاهیم ثانویه می‌باشد که همانند "گسترش / پراکندگی" به‌دنبال بسط معنایی مفهوم اولیه "جمع" حاصل می‌شود. (جدول شماره ۴)

جدول ۴- دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم شدت

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
تُن تُن	tøn tøn	تُن	تندتند	تندتند
زی‌زی	zi zi	زی	سریع	تندتند

۳-۲-۵. تداوم

ریگر در مدل پیشنهادی خود جهت توجیه مفاهیم سلسله‌مراتبی، مفهوم "تداوم" را حاصل بسط معنایی مفهوم اولیه "تکرار" می‌داند، تا بدین ترتیب، مفهوم ثانویه دیگری به نام "تداوم" در رده مفاهیم ثانویه وی جای گیرد. (جدول شماره ۵)

۴-۲-۵. دل بستگی

"دل بستگی" در مدل پیشنهادی ریگر در مورد دوگان ساخت‌ها، در زمره مفاهیم ثانویه قرار می‌گیرد که از بسط معنایی مفهوم اولیه "کودک" حاصل می‌شود. (جدول شماره ۶)

جدول ۵- دوگان ساخت‌های بیانگر معنای تداوم

واژه های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
شورش	šof šaf	شور	صدای مداوم شورش آب	شورش
غل غله	ɣot ɣota	غل	جوشش آب از زمین	-

جدول ۶- دوگان ساخت‌های بیانگر مفهوم دل بستگی

واژه های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
دی‌دی	dey dey	دی	جلب کردن توجه کودک به اشیاء	-
ام‌ام	am am	ام	جلب کردن توجه کودک به غذا	-

۵-۲-۵. کوچک

"کوچک" نیز همانند "دل بستگی"، در مدل ریگر، یک مفهوم ثانویه محسوب می‌گردد که از بسط معنایی مفهوم اولیه "کودک" ایجاد می‌گردد. (جدول شماره ۷)

جدول ۷- دوگان ساخت‌های بیانگر مفهوم کوچک

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
خت‌ختو	xət xətu	خت	صفتی برای افراد قد کوتاه هنگام راه رفتن	-
میت‌میتو	mit mitu	میت	صفتی مربوط به چشم‌های ریز	-

۳-۵. مفاهیم رده سومی

در مدل سلسله‌مراتبی دوگان‌ساخت‌ها که توسط ریگر ارائه گردید، بعد از مفاهیم اولیه و ثانویه، مفاهیم رده‌سومی قرار دارند. این مفاهیم که از بسط معنایی مفاهیم ثانویه شکل می‌گیرند، عبارتند از: ناهمگونی، آشفتگی، تحقیر و تضعیف. با جمع‌آوری داده‌ها در گویش لری دهلرانی، دوگان‌ساخت‌هایی که این مفاهیم دست‌سوم را به دست می‌دهند، در قالب جدول‌هایی ارائه گردیده است که در ذیل، به شرح آن‌ها پرداخته می‌شود.

۱-۳-۵. ناهمگونی

"ناهمگونی" یکی از مفاهیم رده‌سومی است که طبق مدل ریگر از بسط معنایی مفهوم ثانویه "گسترش/پراکندگی" حاصل می‌شود. با توجه به هم‌پوشانی معنایی بسیاری از دوگان‌ساخت‌ها، این دوگان‌ساخت‌ها نیز با دوگان‌ساخت‌های حامل مفهوم آشفتگی، دارای اشتراکات مفهومی قابل توجهی می‌باشد. (جدول شماره ۸)

جدول ۸- دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم ناهمگونی

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
قوٹی پوتی	qoti poti	قوٹی	قاطی پاتی	قاطی پاتی
تیچ ویچ	tiča vič	تیچ	پاشیده و بهم ریخته	-

۲-۳-۵. آشفتگی

مطابق با مدل ریگر، "آشفتگی" نیز همانند "ناهمگونی"، یک مفهوم رده‌سومی است که از بسط معنایی مفهوم ثانویه "گسترش/ پراکندگی" حاصل می‌شود. (جدول شماره ۹)

جدول ۹- دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم آشفتگی

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
بردو بردو	bordo bordo	بردو	هرکی هرکی، غارت و تاراج	-
دلک‌ولک	dətək vətək	دلک	هُل دادن و هُل خوردن در ازدحام	-

۳-۳-۵. کمال / تمامیت

"کمال" از دیگر مفاهیم رده‌سومی است که در مدل ریگر از بسط معنایی مفهوم ثانویه "شدت" حاصل می‌شود. (جدول شماره ۱۰)

جدول ۱۰- دوگان ساخت‌های بیانگر مفهوم کمال / تمامیت

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
کُرکُرُو	koŋa koŋo	کُر	جوان دلیر	-
زن‌زنو	zəna zəno	زن	زن سرآمد و دلیر- سرور زنان	زن‌زنان

۴-۳-۵. تحقیر

"تحقیر" مفهومی است که در مدل سلسله‌مراتبی ریگر از دوگان‌ساخت‌ها، در رده مفاهیم دست سوم قرار دارد. این مفهوم از بسط معنایی مفهوم ثانویه "کوچک" حاصل می‌شود. (جدول شماره ۱۱)

جدول ۱۱- دوگان ساخت‌های بیانگر مفهوم تحقیر

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
خت‌خت	xəta xət	خت	آوایی جهت حالت راه رفتن آدم کوتاه قد	-
کُل‌کُل	koʈa koʈ	کل	آوایی جهت توصیف طعنه‌آمیز افراد کوتاه قد	-

۵-۳-۵. تضعیف

مفهوم "تضعیف" همانند مفهوم "تحقیر" بر اساس مدل ریگر، یک مفهوم دست‌سوم محسوب می‌گردد که از بسط معنایی مفهوم "کوچک" حاصل شده است. (جدول شماره ۱۲)

جدول ۱۲- دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم تضعیف

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
ژیل‌ژل	žil žal	ژیل	وول خوردن	-
ژلم‌ژلم	žaʈma žaʈm	ژلم	با بی‌حالی وسستی	-

آنچه در بالا بیان گردید، تحلیل معنایی دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی با بهره‌گیری از سلسله مراتب مفهومی مندرج در مدل ریگر بود. در ادامه برخی از مفاهیم پرکاربرد که بر دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی به‌وفور یافت می‌شوند اما در مدل ریگر مشاهده نمی‌گردند، ارائه گردیده است.

۵-۴. سایر مفاهیم پرکاربرد القائی دوگان‌ساختی در گویش لری دهلرانی، خارج از مدل ریگر (۱۹۹۸)

همانطور که گفته شد، در گویش لری دهلرانی، علاوه بر مفاهیم بالا، مفاهیم دیگری در قالب دوگان‌ساخت‌ها القاء می‌شوند که در مدل ریگر درج نگردیده‌اند. این مفاهیم شامل؛ کاهش، افزایش و توزیع که توسط دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی، فراوان به‌دست داده می‌شوند، در زیر ارائه گردیده است.

۱-۴-۵. کاهش

مفهوم "کاهش" که در مدل ریگر، به‌طور مستقیم به آن اشاره‌ای نشده است، یک مفهوم دست‌سوم محسوب می‌گردد، که با توجه به اصل بسط معنایی ریگر، با نظر داشت قرابت معنایی آن به مفهوم "تضعیف" می‌توان آن را حاصل گسترش معنایی مفهوم "کوچک" در نظر گرفت. (جدول ۱۳)

۲-۴-۵. افزایش / فزونی

در مدل ریگر، به‌طور مستقیم به مفهوم "افزایش / فزونی" اشاره‌ای نشده است، بر اساس اصل بسط معنایی ریگر، با توجه به این‌که این مفهوم در راستای مفهوم "شدت" قرار دارد، شاید بتوان آن را همانند شدت یک مفهوم ثانویه به حساب آورد که از گسترش معنایی مفهوم "جمع" حاصل شده است. (جدول شماره ۱۴)

جدول ۱۳- دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم کاهش

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه / جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
چیل‌چل	čil čal	چیل	آب جاری مختصر و اندک از لوله و مانند آن	-
تورک‌تورک	tørka tørk	تورک	سلانه‌سلانه	سلانه‌سلانه

جدول ۱۴- دوگان‌ساخت‌های بیانگر معنای افزایش / فزونی

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه / جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
چل‌چل	čal čal	چل	زیاد، فراوانی	-
هش‌هشت	haštâ hašt	هشت	مکان باز و وسیع - درندشت	-

۳-۴-۵. توزیع

در مدل ریگر، به‌طور مستقیم به مفهوم "توزیع" اشاره‌ای نشده است، بر اساس اصل بسط معنایی ریگر، با توجه به ارتباط معنایی این مفهوم با مفهوم "گسترش/پراکندگی"، آن را یک مفهوم ثانویه به حساب آورده‌ایم که از گسترش معنایی مفهوم "جمع" حاصل شده است. (جدول شماره ۱۵)

جدول ۱۵- دوگان ساخت‌های بیانگر مفهوم توزیع

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
گن گن	gən gən	گن	قطعه‌قطعه	قطعه‌قطعه
قل قل	qət qət	قل	تیکه‌تیکه	تیکه‌تیکه

۵-۵. تحلیل آماری مفاهیم القایی دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی

در این بخش، جهت روشن شدن وضعیت فراوانی مفاهیم القایی توسط دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی - که در جداول بالا ذکر گردید- با استفاده از نمودارهای آماری، به تجزیه و تحلیل آماری کمیّت این مفاهیم پرداخته شده است. در جدول ۱۶، توزیع فراوانی و درصد فراوانی مفاهیم القایی دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی نشان داده شده است. همچنان‌که در جدول پیداست، فراوانی استفاده و کاربرد این مفاهیم، که توسط ویژگی تصویرگونگی دوگان‌ساخت‌ها به دست داده می‌شود، از بیشترین میزان (مفهوم توزیع) تا کم‌ترین میزان (مفهوم کوچک) ترتیب داده شده تا میزان اهمیت آنها روشن گردد.

جدول ۱۶- توزیع فراوانی و درصد فراوانی مفاهیم القایی دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی

مفهوم دوگان ساخت	توزیع فراوانی	درصد فراوانی
افزایش/ فزونی	۵۱	۲۱,۷٪
توزیع	۳۲	۱۳,۶٪
تکرار	۲۴	۱۰,۲٪
کاهش	۲۴	۱۰,۲٪
شدت	۲۱	۸,۹٪
پراکندگی/ گسترش	۱۸	۷,۶٪
تداوم	۱۳	۵,۵٪

۵,۵٪	۱۳	آشفته‌گی
۴,۷٪	۱۱	دل‌بستگی
۳,۴٪	۸	تضعیف
۲,۵٪	۶	کمال/ تمامیت
۲,۵٪	۶	ناهمگونی
۱,۲٪	۳	کودک
۰,۰٪. ۸۵	۲	کوچک
۰,۰٪. ۸۵	۲	تحقیر
۰٪	۰	جمع
۱۰۰٪	۲۳۴	مجموع

نکته‌ای که ذکر آن لازم به نظر می‌رسد این است که در تمامی طبقه‌بندی‌های معنایی، برخی از دوگان ساخت‌ها با توجه به ویژگی‌گسترش معنایی، ممکن است بیش از یک معنا را به دست دهند؛ در نتیجه در بیش از یک جدول قرار گیرند و شاهد تکرار آنها در ذیل مفاهیم مختلفی باشیم. در این صورت فراوانی تکرار یک دوگان ساخت در جدول‌های مختلف، نشان‌دهنده اهمیت کاربرد آن، در این گویش است.

۶-۵. یافته‌های پژوهش

مطالعه پیشینه داخلی و خارجی موضوع پژوهش حاضر نشان می‌دهد، تمامی پژوهشگران داخلی و خارجی و همچنین صاحب‌نظران در حوزه صرف، بر این نکته متفق‌القول هستند که فرایند دوگان‌سازی، به‌عنوان یک فرایند واژه‌سازی زایا، در تمامی زبان‌های شناخته‌شده دنیا، کاربرد دارد. داده‌های این پژوهش نشان می‌دهد، گویش لری دهلرانی نیز از این ویژگی همگانی زبان‌ها بی‌بهره نبوده و در سطحی قابل توجه، از این فرایند در امر واژه‌سازی استفاده می‌نماید. در این پژوهش، دوگان‌سازی‌های زبان مذکور از بُعد معنایی با بهره‌گیری از مدل ریگر مورد بررسی، تحلیل و تجزیه قرار گرفت و با انطباق، ویژگی‌های معنایی این دوگان‌سازی‌ها با تئوری‌ها و شاهد مثال‌های گوناگون در آثار پژوهشگران داخلی و خارجی در این حوزه، مشخص گردید، ویژگی تصویرگونگی در دوگان‌سازی‌های این گویش، کاملاً آشکار و لاینفک بوده و در چارچوب اصول تصویرگونگی قابل توصیف و تبیین می‌باشد.

در این پژوهش تقریباً تمامی دوگان‌ساخت‌های موجود در گویش لری دهلرانی در قالب جدول‌هایی به تفکیک مفاهیم طبقه‌بندی شده ریگر- بعلاوه مفاهیم تکمیلی دیگر که در این گویش موجود است- بررسی شد و مشخص گردید که این دوگان‌ساخت همانند دوگان-ساخت‌های فارسی و سایر زبان‌های دنیا- با توجه به همگانی بودن این ویژگی- رابطه معنایی و تصویرگونه با این مفاهیم دارند.

این آمار در قالب یک جدول در فصل قبل ارائه شده که طبق آن، مفهوم "افزایش/فزونی" با فراوانی ۵۱ مورد یعنی اختصاص دادن ۵۱ دوگان‌ساخت گوناگون که بیانگر مفهوم افزایش/فزونی بودند، برابر با تقریباً ۲۲٪، دارای بیشترین میزان کاربرد و مفاهیم "کوچک" و "تحقیر" هر کدام با فراوانی ۲ مورد، برابر با تقریباً ۱٪ از کل دوگان‌ساخت‌ها در حوزه معنایی، از کمترین میزان کاربرد در گویش لری دهلرانی برخوردار بود.

۶. نتیجه‌گیری

در بخش بررسی معنایی دوگان‌ساخت‌های گویش لری دهلرانی که در چارچوب مدل ریگر (۱۹۹۸) بررسی گردید، مشخص گردید که این گویش، به جز مفهوم جمع به معنای اخص آن، (یعنی تکرار یا دوگان‌ساخت نشانه جمع محسوب گردد) از سایر انواع دوگان‌ساخت‌ها که مفاهیم و معانی مندرج در مدل ریگر را منتقل می‌کنند، برخوردار می‌باشد و علاوه بر آن مفاهیم، چند مفهوم دیگر که مستقیماً توسط دوگان‌ساخت‌های این گویش به دست داده می‌شوند، شامل؛ توزیع، افزایش/فزونی و کاهش که در پژوهش حاضر ارائه گردید، را نیز دارا می‌باشد.

طبق جدول کلی مقایسه‌ای شماره ۱۶، باید گفت، هرچند در حیطه جامعه آماری این پژوهش، بعضی از انواع دوگان‌ساخت‌ها در گویش لری دهلرانی از نزدیکی آماری بسیار تنگاتنگی برخوردارند اما دارای فراوانی کاملاً یکسان نیستند. طبق داده‌های جدول یادشده، تفاوت آماری بیشترین و کمترین میزان فراوانی انواع دوگان‌ساخت در گویش مذکور، قابل توجه می‌باشد. یعنی مفهوم دوگان‌ساخت افزایش/ فزونی با آماری نزدیک ۲۲٪ بیشترین کاربرد و مفاهیم کوچک و تحقیر هر کدام با فراوانی دو مورد تقریباً نزدیک ۱٪، کمترین کاربرد را در این گویش دارند.

نتایج نشان می‌دهد گویش لری دهلرانی، پا به پای سایر زبان‌های دنیا از ویژگی همگانی دوگان‌سازی جهت ساختن واژه‌هایی با خاصیت تصویرگونگی بهره می‌برد. دوگان‌ساخت‌ها در این گویش همانند دوگان‌ساخت‌ها در سایر زبان‌ها، از ویژگی تصویرگونگی برخوردار است و این گویش جهت تسهیل هرچه بیشتر ارتباط کلامی، تقریباً از انواع دوگان‌ساخت به میزان قابل توجهی استفاده می‌نماید.

فهرست منابع

- ۱- راسخ مهند، محمد. (۱۳۸۸). بررسی معنایی تکرار در زبان فارسی، *مجله زبان‌شناسی، مرکز نشر دانشگاهی*، ش (۴۴)، ۶۵-۷۴.
- ۲- زاهدی، محمدصدیق. (۱۳۸۶). فرایند مضاعف‌سازی (تکرار) در گویش اورامی (هورامی)، *مجله زبان‌شناسی، مرکز نشر دانشگاهی*، ش (۴۳)، ۹۳-۹۸.
- ۳- سلندری رابری، مرادعلی، رفیعی، عادل و علی‌نژاد، بتول. (۱۳۹۵). تکرار به مثابه دوگان‌سازی، *دو ماهنامه جستارهای زبانی*، (۵) ۷، ۹۱-۱۱۸.
- ۴- علیرضایی، کرم. (۱۳۹۷). *ساخت‌های آوایی و دستور زبان لری*، (۱)، تهران: پایزنه.
- ۵- محمودی بختیاری، بهروز و ذوالفقارکنندری زهره. (۱۳۹۳). دوگان‌سازی کامل در زبان فارسی. *پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات*، (۱) ۳۱، ۱۴۷-۱۶۱.
- ۶- وفایی، عباس‌علی و آلبوغیش، عبدالله. (۱۳۸۹). بررسی روش تکرار در ساخت واژه در زبان فارسی، *مجله پژوهش‌های ادب عرفانی، انتشارات انجمن ترویج زبان و ادب فارسی*، ش (۱۷)، ۱-۱۶.

- ۷- Hougen, J.D. (2008). *Morphology at the interfaces: Reduplication and noun incorporation in Uto-Aztecan*. Amestardam.
- ۸- Inkelas, SH. (2008). The Dual Theory of Reduplication, *linguistics*, (46)2, ۳۵۱-401.
- ۹- Kajitani, M. (2005). Semantic properties of Reduplication among the world's languages, *LSO working papers in linguistics*, Vol 5: pp. 93-106.
- ۱۰- Katamba, Francis (1993). *Morphology*. London: Mac Millan Press Ltd.
- ۱۱- Katamba, Francis and John Stonham. (2006). *Morphology*. 2nd ed. New York: Palgrave Macmillan, Pp.157, 180-199, 204-219.
- ۱۲- Kauffman, Ch.A. (2015). Reduplication reflects uniqueness and innovation in language, *thought and culture*. Pennsylvania US: York College of Pennsylvania.

- ۱۳- Lakoff, G. (1993). The contemporary theory of metaphor, In A. Ortony (ed.). *Metaphor and thought* (205-251), Cambridge: Cambridge University Press.
- ۱۴- Marantz, A. (Summer, 1982). Re Reduplication, *Linguistic Inquiry*, (13) ۳, ۴۳۵-۴۸۲.
- ۱۵- Moravcsik, E. A. (1978). *Reduplicative Constructions*, in Universals of Human Language, vol.3: Word Structure, J. H. Greenberg (ed.). Stanford CA: Stanford University Press, Pp. 297-334.
- ۱۶- Regier, Terry. 1998. *Reduplication and the arbitrariness of the sign*. In Morton Ann Gernsbacher & Sharon J. Derry (eds.), Proceedings of the Twentieth Annual Conference of the Cognitive Science Society, 887-892. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

پیوست‌ها

ادامه جدول شماره ۱، دوگان‌ساخت‌های بیانگر معنای تکرار

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
هنا هنا	həna həna	هنا	ندا زدن پیاپی	-
چینه‌چینه	čəna čəna	چینه	چیستان	-
لیک‌لیک	lik lik	لیک	برشهای دراز و بایک	-
لیف‌لیف	lif lif	لیف	خلالی قاج کردن	-
ببو	bowa bow	بو	های‌های گریه کردن	های‌های
کیزکیز	Ki:z ki:z	کیز	قاج هندوانه و مانند آن (معادل شتری)	-
بوریک- بوریک	borik borik	بوریک	باریک‌باریک	باریک باریک
هیرده‌هیرده	hirda hirda	هیرده	ریزریز	ریزریز
کلوکلو	klo klo	کلو	تپه‌تپه	-
تپ‌تپ	tap ap	تپ	ضربه‌های آرام که به شانه یا پشت کودک می‌زنند برای خواباندن او	-
کزکز	kəz kəz	کز	بی‌قراری کردن بچه	-
توپ‌توپ	tup tup	توپ	صدای تاپ‌وتوپ	تاپ‌وتوپ
پرپر‌نکی	pəf pəfanki	پرپر	پرپر	پرپر
ورش‌ورش	vəršo vəršo	ورش	تکان دادن یک‌دفعه‌ای و شدید لباس مثلا در هنگام آتش گرفتن یا بدن در هنگام رقص و غیره	-
وه‌وه	ve ve	وه	شیون‌وشین	-
هه‌وردو-هه- وردو	hevərdəu hevərdəu	هه وردو	بدوبدو	بدوبدو
شمال‌شمال	šəmâl šəmâl	شمال	زبانه‌های آتش	-
نک‌نک	nək nak	نک	هن‌وهن	هن‌وهن
تزگ‌تزگ	təzga təzg	تزگ	شلیدن یا لنگیدن مختصر	لنگان‌لنگان

ادامه جدول شماره ۳، دوگان‌ساخت‌های بیانگر معنای پراکندگی / گسترش

دوگان‌ساخت فارسی معادل	معنا	پایه/جزء اصلی	آوانگاری	واژه‌های دوگان ساخت
کوه‌به‌کوه	کوه‌به‌کوه	کُو	kø kø	کوکُو
رگه‌رگه	رگه‌رگه (رشته‌هایی نازک از یک جنس که در جنس دیگری دیده می‌شود)	رگه	rəgə rəgə	رگه‌رگه
کم‌کم	پاره‌پاره	تیکه	tika tika	تیکه‌تیکه
-	بلندی‌های هرمی شکل	چوکلویی	čøkətoi čøkətoi	چوکلویی- چوکلویی
لکه‌لکه	لکه‌های پراکنده و زیاد	لکه	laka laka	لکه‌لکه
-	نقاط عمیق رودخانه	گری	gofi gofi	گری‌گری
-	مزرعه‌های درو شده	کره	kəra kəra	کره‌کره
صخره‌صخره	صخره‌صخره	تور	tøər tøər	تور‌تور
-	پستی بلندیهای دشت و بیابان	هلت	hałat hałat	هلت‌هلت

ادامه جدول شماره ۴، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم شدت

دوگان‌ساخت فارسی معادل	معنا	پایه/جزء اصلی	آوانگاری	واژه‌های دوگان ساخت
لرزان لرزان	لرزلرزان	لر	ləra ləf	لر‌لر
ترک‌ترک	سطح ترک خورده بعلت خشکی	شق	šaq šaqi	شق‌شقی
دُق‌دُق	نام‌آوا مربوط به دردهای ضربان‌دار	لریپ	lərip lərip	لریپ‌لریپ
هِن‌هِن	هِن‌هِن	هس	hasa has	هس‌هس
-	صدای زیر و پرتکرار زنانه	زل	zəłə zəł	زل‌زل
-	گریه کودک با صدای بلند	هر	haʔa haʔ	هر‌هر
-	صفتی برای زنان دهن‌چاک	شلیت	šlit šat	شلیت‌شت
تندتند	سریع	تن	tøn tøn	تن‌تن

-	صدای شیون، آژیر، آمبولانس و مانند آنها	قیژ	qiž qaž	قیژقژ
-	داد و هوار	قار	qârâ qâr	قاراقار
-	صدای بلند و خشمگین مردانه	بق	boq baq	بُقبُق
-	سر و صدای مردانه	گر	goř gař	گرگر
-	بدو و زحمت زیاد برای انجام کاری	هَلگ	hałga hałg	هَلگ‌هَلگ

ادامه جدول شماره ۴، دوگان ساخت‌های بیانگر مفهوم شدت

دوگان ساخت فارسی معادل	معنا	پایه/جزء اصلی	آوانگاری	واژه‌های دوگان ساخت
شُرشُر	ریزش آب و عرق و مانند آن	هور	hōřa hař	هُورهُور
-	صدای بلند بلندزانه	شریق	šerêq šerêq	شریق شریق
ونگ‌ونگ	ونگ و ونگ کودک	وق	vaqa vaq	وَق‌وَق
لرزان‌لرزان	لرزان‌لرزان	رکو	fəko fəko	رکورکو

ادامه جدول شماره ۵، دوگان ساخت‌های بیانگر معنای تداوم

دوگان ساخت فارسی معادل	معنا	پایه/جزء اصلی	آوانگاری	واژه‌های دوگان ساخت
پی‌درپی	پیایی	پیت	petâ pet	پیتاپیت
-	جوشش آب از دل کوه و ...	گر	gōrə gōr	گرگر
لالایی	لالایی	لو	lōwa lōwa	لوکو
گرگر	را به را (پیایی)	گر	gōfâ gōf	گراگر
بدو و بدو	بدو و بدو	هوردو	hevōdoq hevōdoq	هِهوردوهِه- وردو
بدو و بدو	بدو و بدو	وردو	vōdoq vōdoq	وردووردو
-	ریزش مداوم قطرات آب	تک	tōk tak	تکتک

ادامه جدول شماره ۶، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم دل‌بستگی

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
کوت کوت	kut ku	کوت	نوعی آوا که جهت غذا دادن به سگ بکار می‌برند.	-
کتروکترو	kotəru kotəru	کترو	نوعی آوا که جهت غذا دادن به توله سگ بکار می‌برند.	-

ادامه جدول شماره ۶، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم دل‌بستگی

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
دیگ‌دیگ	dig dig	دیگ	نوعی آوا که جهت غذا دادن به بزرگ بکار می‌برند.	-
بیچ‌بیچ	bič bič	بیچ	نوعی آوا که جهت غذا دادن به جوجه بکار می‌برند.	-
تی‌تی	ti ti	تی	نوعی آوا که جهت غذا دادن به بزرگاله بکار می‌برند.	-
یه‌یه	yahe yahe	یه	نوعی آوا که جهت حرکت دادن یا برگردوندن بزرگ بکار می‌برند.	-

ادامه جدول شماره ۹، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم آشفتگی

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
شلوق‌پلوق	šəlu:q pəlu:q	شلوق	شلوغ‌پلوغ	شلوغ‌پلوغ
شمر و	šər maru	شر	کهنه - پاره بودن	-
خط‌خطی	xat xati	خط	خط‌خطی	خط‌خطی
غل‌غل	ɣoɫ ɣoɫa	غل	هیاهوی و آشوب - به معنای جوشش آب از زمین نیز به کار می‌رود.	-
قوتی‌پوتی	qoti poti	قوتی	قاطی‌پاتی	قاطی‌پاتی

-	هَل دادن و هُل خوردن در ازدحام	هلک	hałək dałək	هلک‌دلک
-	حرکات نامرتب و صدا دار روده	قلو	qəlu pəlu	قلوپلو
-	پاشیده و بهم ریخته	تیج	tiča vič	تیج‌ویچ

ادامه جدول شماره ۱۲، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم تضعیف

دوگان‌ساخت فارسی معادل	معنا	پایه/جزء اصلی	آوانگاری	واژه‌های دوگان‌ساخت
-	با بی‌حالی و پژمردگی	لوس	lusə lus	لوس‌لوس
کورمال‌کورمال	کورمال‌کورمال	تپ	tapa tap	تپ‌تپ
لنگان‌لنگان	لنگان‌لنگان و بیمارگونه	لنگ	Laŋa laŋ	لنگ‌لنگ

ادامه جدول شماره ۱۳، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم کاهش

دوگان‌ساخت فارسی معادل	معنا	پایه/جزء اصلی	آوانگاری	واژه‌های دوگان‌ساخت
یواش‌یواش	یواش‌یواش	یواش	yowāš yowāš	یواش‌یواش
آهسته‌آهسته	آهسته‌آهسته	سن	səna sən	سن‌سن
-	کم خوری	پیش	piš paš	پیش‌پیش
تک‌توک	تک و توک	تک	taka tuk	تک‌توک
ذره‌ذره	ذره‌ذره	ذره	zafa zafa	ذره‌ذره
نم‌نم	نم‌نم	نم	nəm nəm	نم‌نم
دست‌دست	این دست اون دست کردن	دس	das das	دس‌دس
-	حرف به زبان گرفتن	متی	mətê mətê	متی‌متی
-	یواشکی پناه گرفتن به قصد فرار	کُل پیس	kolpis kolpis	کُل پیس‌کُل پیس
کم‌کم	کم‌کم	کم	kam kam	کم‌کم
گام‌گام	گام‌گام	گم	gom gom	گم‌گم

ادامه جدول شماره ۱۳، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم کاهش

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
تُک تُک	tøk tøk	تُک	قطره قطره	قطره قطره
غُور غُور	ɣoʁ ɣoʁ	غُور	قُلُب قُلُب	قُلُب قُلُب
ریف ریف	ri:f raf	ریف	نم نم باران	نم نم
کَپ کَپ	kap kap	کپ	به معنی مشت مشت - با محدودیت معنایی - که فقط در مورد آرد بکار برده می‌شود.	-
تیکه تیکه	tika tika	تیکه	ذره ذره	ذره ذره

ادامه جدول شماره ۱۴، دوگان‌ساخت‌های بیانگر معنای افزایش / فزونی

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
چن چنو	čən čənu	چن	پرحرف	-
بروبرو	bərou bərou	برو	صفتی برای فراوانی مال و مکت	-
فرار فرار	fərar fərar	فرار	فرار همگانی	-
جَلد جَلد	ǰald ǰald	جلد	اصطلاحی مربوط به گوشت‌های به سیخ زده	-
چاکاچاک	čākā čāk	چاک	گشوده - کاملاً باز؛ در مورد در و دروازه مانند آنها	-
گالاگال	gālā gāl	گال	اعلان عمومی	-
رنگارنگ	raŋā raŋ	رنگ	رنگارنگ	رنگارنگ
رنگ رنگی	rəŋ rəŋi	رنگ	رنگارنگ	رنگی رنگی
قات قات	qât qât	قات	مربوط به پارچه‌های متفاوت و نسبتاً زیاد به شکل دسته‌بندی و یا دوخته شده	-
بارا بار	bârâbâr	بار	اسباب کشی در سطحی چشمگیر	-
قیال قیال	qəpâl qəpâl	قیال	معادل یک مشت (در مورد لقمه گرفتن)	-
بُربُربُ	boʁ boʁ	بُ	گروه گروه	گروه گروه
گله گله	gala gala	گله	گله گله	گله گله

ادامه جدول شماره ۱۴، دوگان ساخت‌های بیانگر معنای افزایش / فزونی

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان ساخت فارسی معادل
کلوکلو	kəto kəto	کلو	تپه‌تپه	تپه‌تپه
مله‌مله	məla məla	مله	گردنه های زیاد	-
بچ‌بچی	bəč bəči	بچ	جسم دارای برآمدگیهای تیز	-
پیچ‌پیچک	pêč pēči	پیچک	گیاه پیچک	-
هه‌وردو هه-وردو	hêvərdoq êvərdoq	هه ور دو	بدوبدو	بدوبدو
وردووردو	vərdoq vərdoq	وردو	بدوبدو	بدوبدو
هلگ‌هلگ	hałga hałg	هلگ	تقلا و زحمت زیاد برای انجام کاری	-
جور‌آجور	jurâ jur	جور	گونگون	جور و آجور
عرخ‌عرخو	arax ʔaraxu ʔ	عرخ	عرقو- صفتی برای افراد پر تعریق	-
گژ‌گژو	gəž gəžu	گژ	مربوط به موهای نامرتب و بالیده	-
غژ‌غژو	γəž γəžu	غژ	موهای شلخته	-
گو‌گوو	gəv gəvu	گو	صفتی برای موهای شلخته و نامرتب	-
بغل‌بغل	baɣaɫ baɣaɫ	بغل	بغل‌بغل، اشاره به وفور و فراوانی میوه جات، سبزیجات و مانند آنها	-
گل‌گلی	goɫ goɫi	گل	گل‌گلی	گل‌گلی
فر‌فری	fəf fəfi	فر	فر‌فری	فر‌فری
خط‌خطی	xat xati	خط	خط‌خطی	خط‌خطی
طاق‌طاق	tâg tâg	طاق	دارای طبقه های زیاد	-
تیل‌تیلی	til tili	تیل	راه‌راه	راه‌راه
میل‌میلی	mil mili	میل	راه‌راه	راه‌راه
تیسک-تیسکو	tisk tisku	تیسک	پرمو	-
شونه‌شونه	Šona mona	شونه	شونه و مانند آن	شونه‌شونه
دنو‌منو	dano mano	دنو	دندان	-

سبزی‌مبزی	سبزی و مانند آن	سوزی	søzi møzi	سوزی- موزی
گوشت‌موش	گوشت و غذاهایی در مایه‌های گوشت	گوشت	gušt mušt	گوشت- موش
آجیل‌ماجیل	آجیل و مانند آن	اوجیل	oʃil moʃil	اوجیل- موجیل
آشنا‌ماشنا	آشنا و مانند آن	آشنا	âšnâ mâšnâ	آشنا‌ماشنا
سکه‌مکه	سکه و مانند آن	سکه	səka məka	سکه‌مکه
کتاب‌متاب	کتاب و مانند آن	کتو	kəto mato	کتومتو

ادامه جدول شماره ۱۴، دوگان‌ساخت‌های بیانگر معنای افزایش / فزونی

واژه‌های دوگان‌ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
بچه‌مچه	bača mača	بچه	بچه‌مچه	بچه‌مچه
روده‌موده	ruda muda	روده	روده موده	روده‌موده
غذامذا	ɣazâ mazâ	غذا	غذا مذا	غذامذا
پلوپلو	pəlu pəlu	پلو	دانه‌های درشت اشک	-

ادامه جدول شماره ۱۵، دوگان‌ساخت‌های بیانگر مفهوم توزیع

واژه‌های دوگان ساخت	آوانگاری	پایه/جزء اصلی	معنا	دوگان‌ساخت فارسی معادل
دونه‌دونه	dona dona	دونه	دانه‌دانه	دانه‌دانه
قوشوق قوشوق	qošu:q qošu:q	قوشوق	قاشق قاشق	قاشق قاشق
طوق طوق	tavaq tavaq	طوق	طبق طبق	طبق طبق
کمچه‌کمچه	kamča kamča	کمچه	ملاقه‌ملاقه	ملاقه‌ملاقه
سطل سطل	satəl satəl	سطل	سطل سطل	سطل سطل
تیپ تیپ	tip tip	تیپ	فوج فوج	فوج فوج
جفت جفت	ʃøft ʃøft	جفت	جفت جفت	جفت جفت

-	دسته های بزرگ محصول غلات	بافه	bâfa bâfa	بافه بَافَه
خروار خروار	خروار خروار	خلوار	xavâr xavâr	خلوار خَلَوَار
مُشت مُشت	مُشت مُشت	مشت	mošt mošt	مُشت مُشت
گونی گونی	گونی گونی	گونی	goni goni	گونی گُونی
تل تل، کپه کپه	توده های متعدد گرد هم	کومه	ku:mala ku:mala	کومه کُومَه
کارتن کارتن	کارتن کارتن	کارتو	kârto kârto	کارتو کَارْتُو
بقچه بقچه	بقچه بقچه	توره	tura tura	توره تُورَه
پاتیل پاتیل	پاتیل پاتیل	پوتیل	potil potil	پوتیل پُوتیل
یکی یکی	یکی یکی، یه دونه یه دونه	یکی	yakê yakê	یکی یَکی
دوتا دوتا	دوتا دوتا	دو	dø dø	دودو دُودُو

ادامه جدول شماره ۱۵، دوگان ساخت‌های بیانگر مفهوم توزیع

دوگان ساخت فارسی معادل	معنا	پایه/جزء اصلی	آوانگاری	واژه های دوگان ساخت
صدتاصدتا	صدتاصدتا	صد	sad sad	صدصد
قسمت قسمت	قسمت قسمت، سهم سهم	بر	bar bar	بربر
خانه خانه	خانه خانه	حونه	hona hona	حونه حونه
-	تژگا، به چند خانوار دارای یک ریشه و نسب گویند.	تژگا	tažgâ tažgâ	تژگا تژگا
-	تخمه، به چند خانوار دارای یک ریشه و نسب گویند.	تخمه	toxma toxma	تخمه تخمه

Tahereh Afshar*
Assistant Professor of Ilam University

Ali Rohi
MA in Linguistics- Ilam university

Tahereh Afshar*
Assistant Professor of Ilam University

Received:16/01/2021 Accepted: 10/05/2021

Abstract

Morphology is one of the most basic parts of linguistics which studies the structure of words . The reduplication process is one of generative processes which in most known languages is a pattern for the production of new words. This study intends to investigate Lori-Dehlorani dialect in the perspective of reduplication based on the theory of iconicity. The iconicity in this research is studied semantically. The research method has been done using library-descriptive and field research. Using the interview and observation methods, the researchers collected and recorded the informations. Thus, the results of the studies were kept in appropriate tools and they were classified . The semantic and formal classification of reduplicates, which was over 234 cases, was performed in separate tables and their frequency was determined. Semantic classification Based on Rieger model was performed separately for plurality, repetition, baby, spread, intensity, continuation, affection, smallness, non-uniformity, lack of control, completion, contempt, attenuation, In addition, other widely used concepts related to the reduplications include: decrease, increase , distribution were used. Finally, the collected information has been carefully analyzed in order to investigate the issue of reduplication . The results showed that in Lori-Dehlorani dialect with the exception of the concept of plural, there are different types of iconic reduplications but the frequency of them is not the same. Thus, the concept of increase with a frequency of 51 items and the concepts of smallness and contempt each with a frequency of 2 items have the highest and lowest application rates, respectively.

Keywords: reduplication, iconiciy, repetition, base, Lori-Dehlorani dialect